Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18861

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri (ÇBUE), ebeveynleri **bo?anm??** çocuklar?n psikolojik ve duygusal uyum düzeylerini ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu envanter, 22 maddeden ve üç alt boyuttan olu?maktad?r. Temel olarak çocu?un bo?anma sürecine verdi?i tepkileri, ya?ad??? çat??malar?, depresyon ve anksiyete belirtilerini ve sosyal destek alg?s?n? de?erlendirmektedir. Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? Berna Arifo?lu ve arkada?lar? taraf?ndan 2010 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir.

ÇBUE, çocuklar?n **bo?anma** sonras? ya?ad??? zorluklar? tan?mlayarak, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara çocuklar?n ihtiyaç duydu?u destek alanlar?n? belirlemede yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bo?anma, Uyum, Çocuk Psikolojisi, Psikometrik Araçlar, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Berna Arifo?lu, Richard, N. ?., Raz?, G., ve Öz, F.

Amaç

Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri'nin (ÇBUE) temel amac?, ebeveynlerinin **bo?anma** sürecinden etkilenen çocuklar?n ya?ad??? psikolojik ve davran??sal uyum sorunlar?n?n derecesini belirlemektir. Bu araç, çocuklar?n bo?anmaya verdikleri tepkileri, özellikle içselle?tirilmi? duygusal s?k?nt?lar? ve ebeveynler aras? çat??may? alg?lama biçimlerini saptayarak erken müdahale imkan? sunmay? hedefler.

Ölçek, klinik ortamlarda veya ara?t?rmalarda, bo?anman?n çocuklar üzerindeki etkisini standart ve sistematik bir ?ekilde de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, çocu?un hangi alt boyutta (çat??ma, anksiyete, sosyal destek) daha fazla risk alt?nda oldu?unu ortaya koymaktad?r.

Yap?

Ölçek, çocuklar?n **bo?anmaya uyum** sürecinde gösterdikleri tepkileri üç ana psikolojik yap? üzerinden ölçer: **Çat??ma ve Kötü Uyum**, **Depresyon ve Anksiyete**, ve **Çocu?un Sosyal Deste?i**. Bu yap?lar, çocu?un ebeveynler aras? çat??may? alg?lay???n?, ya?ad??? duygusal s?k?nt?y? ve çevresinden ald??? deste?in yeterlili?ini bütüncül bir ?ekilde de?erlendirir.

ÇBUE, çocu?un **bo?anma** sonras? bili?sel çarp?tmalar?n? (suçluluk duygusu gibi) ve duygusal

ARABPSYCHOLOGY.COM

tepkilerini (üzüntü ve kayg? gibi) ayr? ayr? ele alarak, uyum düzeyinin çok boyutlu bir resmini sunar. Çocu?un sosyal çevresiyle kurdu?u destekleyici ili?kilerin ölçümü, koruyucu faktörlerin de?erlendirilmesi aç?s?ndan önemlidir.

Geçerlik

Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri'nin Türkçe formunun geçerli?ini belirlemek amac?yla **faktör yap?s?** ve ölçüt geçerlili?i analizleri yap?lm??t?r. Faktör yap?s? analizleri, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç alt boyutu destekledi?ini göstermi?tir, bu da ölçe?in yap? geçerlili?inin sa?land???n? i?aret eder.

Ölçüt geçerlili?i çal??malar?, ÇBUE puanlar?n?n, bo?anmaya uyumla ili?kili oldu?u bilinen d??sal de?i?kenler veya ba?ka psikolojik araçlarla korelasyonunu incelemi?tir. Bu çal??malar, envanterin ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Güvenirlik

ÇBUE'nin güvenirli?i, iç tutarl?l?k ve test-tekrar-test yöntemleri kullan?larak saptanm??t?r. ?ç tutarl?l?k analizi, 146 kat?l?mc?dan elde edilen verilerle gerçekle?tirilmi? ve tüm envanter için **Cronbach Alfa** katsay?s? 0.70 olarak belirlenmi?tir. Bu katsay?, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için kabul edilebilir bir düzeyde olup, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Test-tekrar-test güvenirli?i, envanterin zaman içinde kararl?l???n? de?erlendirmek üzere yap?lm??t?r. Türkçe Form, 35 çocu?a 4 hafta arayla yeniden uygulanm??t?r. ?ki uygulama aras?ndaki puanlar aras?ndaki korelasyon, **Pearson Momentler Çarp?m? E?itli?i** kullan?larak hesaplanm?? ve sonuç r: 0.668 ($p<0.01$) olarak bulunmu?tur. Bu istatistiksel olarak anlaml? ve yüksek korelasyon katsay?s?, ÇBUE'nin k?sa zaman aral?klar?nda kararl? sonuçlar verdi?ini do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri, yap?lan analizler sonucunda toplam 22 maddeden ve 3 temel alt boyuttan olu?maktad?r. Bu faktörler, çocuklar?n **bo?anma** sonras? ya?ad??? deneyimlerin farkl? ve kritik yönlerini temsil etmektedir:

Çat??ma ve Kötü Uyum (10 madde): Ebeveynler aras?ndaki çat??man?n çocuk taraf?ndan alg?lan???n? ve bu durumun çocu?un kendi uyumunu olumsuz etkileme derecesini ölçer.
Depresyon ve Anksiyete (7 madde): Çocu?un ayr?l?k sonras? ya?ad??? üzüntü, kay?p, çaresizlik ve yo?un kayg? gibi içselle?tirilmi? duygusal s?k?nt?lar? de?erlendirir.
Çocu?un Sosyal Deste?i (5 madde): Çocu?un **bo?anma** sonras? ebeveynleri veya çevresiyle

ARABPSYCHOLOGY.COM

olan ili?kilerinin kalitesini, kendisine sunulan duygusal ve pratik deste?in yeterlili?ini yans?t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= kesinlikle kat?l?yorum - 5= kesinlikle kat?lm?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Bo?anm?? Ebeveynlere Sahip Çocuklar

Ya? Grubu: Okul Ça??ndaki Çocuklar (Özgün çal??mada 4 haftal?k test-tekrar-test uygulamas?na kat?lan en küçük grup 35 ki?iden olu?mu?tur.)

Popülasyon Detaylar?: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, iç tutarl?l?k analizi için 146 kat?l?mc?, test-tekrar-test analizi için 35 kat?l?mc? ile gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Çocuklar?n, ebeveynlerinin ayr?l???ndan sonraki duygusal ve davran??sal deneyimlerini kendilerinin derecelendirmesi esas?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

ÇBUE, Faktör Yap?s?, Psikoloji, Uyumsuzluk, Sosyal Destek, Depresyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Berna Arifo?lu

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2010 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçe formunun kullan?labilece?i ilk y?l? i?aret eder.

Kullan?m izinleri ve geçerli ücret bilgileri için sorumlu yazar Berna Arifo?lu veya ilgili akademik yay?n organlar? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Arifo?lu, B., Richard, N. ?., Raz?, G. ve Öz, F. (2010). Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sa?l??? Dergisi*, *17*(3), 121-127.

Bu çal??man?n tam metnine online olarak ?u adresten eri?ilebilir: scopemed.org.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocuklar-icin-bosanmaya-uyum-envanteri-toad.pdf.

Çocuklar ?çin Bo?anmaya Uyum Envanteri Maddeleri

Envanter toplam 22 madde ve 3 alt boyuttan olu?maktad?r:

Çat??ma ve Kötü Uyum (10 m): Bazen annemle babam?n ya?ad??? sorunlar?n benden kaynakland???n? dü?ünüyorum.
Depresyon ve Anksiyete (7 m): Ke?ke babamla daha çok zaman geçirebilseydim.
Çocu?un Sosyal Deste?i (5 m): Ayr?ld?klar?ndan beri anne ve babamla daha iyi geçiniyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM